

der ikke vilde komme en overordentlig Indtægt ind, før December. Det er ikke ganske rigtigt, for saa vidt som den overordentlige Skat forfalder allerede den 1. Oktober, og man kan altsaa allerede i Slutningen af Oktober og i Begyndelsen af November vente at faa betydelige Indtægter. Ganske vist betaler Folk deres overordentlige Skat i Lighed med deres ordentlige Skat saa sent som muligt for at indvinde Renterne for deres egen Kasse; og det gælder naturligvis ikke mindst de store Aktieselskaber, hvor Beløbene gaar saa højt op, at Renterne betyder ikke saa ganske lidt. Men alligevel vil der i Oktober og November komme saa store Beløb ind i Statskassen, at hvis Skylden til Nationalbanken ikke er gaaet højere op end i Øjeblikket, vil disse Beløb betyde overordentlig meget.

Det ærede Medlem saa ikke sort paa de finansielle Forhold, sagde han, ud fra det, at han var Oppositionens Ordfører, men ud fra sine sørgelige Erfaringer. Jeg vil derom sige, at jeg kan ikke dele dette Syn, at vor finansielle Stilling under den forløbne Tid, jeg regner med hele Krigsperioden, har været af en saadan Art, at der er Grund til Bekymring og Klage over, hvorledes vi har været stillede. Jeg kan ikke gøre dette, fordi jeg ikke kan se rettere end, at Danmark har i det hele været overordentlig heldigt stillet. Jeg taler i Øjeblikket ikke om Landets Økonomi, men om Statens. Hvis man vilde tale om Landets Økonomi, vilde man jo komme til det samme Resultat, jeg mener at være kommet til; selv om Forholdet overdrives noget — og det er ikke heldigt at overdrive —, er det dog saaledes, at Danmark som Land er kommet heldigt gennem Krigsaarene. Men tager jeg Staten, kan jeg ikke se rettere end, at den forøgede Statsgæld, vi har gjort i disse Aar, ikke giver Anledning til nogen væsentlig Bekymring overfor dette, at vi har ført Landet igennem, uden at der er sket noget ondt, uden at der er sket nogen større Skade for Staten, end der er sket. Jeg ved egentlig ikke, hvad Staten har lidt i disse Aar. Jeg tror, intet Menneske havde tænkt sig, at en Verdenskrig, der førtes fra 1914, ja, man kan jo sige til 1919 — thi selv om der er Vaabenstilstand i dette Øjeblik, er der ikke en Gang Fred, og intet Menneske ved, naar eller hvordan Freden kommer —, skulde være kommet over vort lille Land, uden at større Ulykker var sket.

Men den sørgelige Erfaring, den, man

baserer saa meget paa, er jo den, at man i Slutningen af forrige Finansaar, hvor alt af Udgifter, som Krigsaarene havde været betyngtet med, paa en vis Maade havde samlet sig, var nødt til at tage et Statslaan for at dække Udgifterne. Denne sørgelige Erfaring synes mig dog ikke at være af nogen saadan Vægt, at vi af den Grund skal være angst for Fremtiden. Men det, man kan være angst for i Fremtiden, er, at den normale Udgift vokser saa overmaade stærkt: det er der, Vanskelighederne vil komme for Statens Husholdning. Det, der er sket under Krigsperioden, tror jeg, man kan slaa en Streg over. Det er ganske vist en Forøgelse af Statsgælden, det vil sige af den Sum, Staten hvert Aar skal erlægge til Renter og Afdrag; men det vil efter min Mening betyde saare lidt overfor den Indtægt, vi regner med maa skaffes til Veje, og som der i Øjeblikket ikke synes nogen stor Vanskelighed ved at skaffe til Veje.

Det, der er det faretruende, er Udgiftens Stigning, saaledes som den sikkert normalt vil blive. Vi regnede før Krigen med 120 Mill. Kr. som tilstrækkelig Udgift; jeg troede en Tid, vi skulde sætte det op til 200 Millioner, det var i Begyndelsen af Krigen. Senere regnede jeg med 300 Millioner som et normalt Budget, men jeg er nu mere tilbøjelig til at tro, at vi maa op paa 450 Mill. Kr. aarlig for at klare os. Det maa vi se i Øjnene, og hvis man ikke fra en eller anden Side, eller fra mange Sider, skulde søge at ødelægge det nuværende Skattesystem, saaledes at Indtægterne skulde blive forringet, synes det mig ikke umuligt, at vi kan skaffe dette Beløb til Veje. Vi maa i dette som i alle andre Lande være forberedte paa, at den Skat, Staten skal tage af Folks Indtægt og Formue, vil ingenlunde blive ringe. Jeg tror ikke, vi vil komme ind paa saadanne Konfiskationer af Formuen, som man overalt i andre Lande forbereder, heller ikke paa en saadan Borttagelse af Folks Indtægt, som ogsaa forberedes overalt; men det er dog meget betydelige Beløb, man maa regne med. Og man maa regne med det, som Folk i Øjeblikket ikke vil regne med, selv de velhavende ikke vil regne med: at de paa en ganske anden Maade end nu maa sætte Udgiftsbudgettet, det private, ned. De maa være ganske anderledes forberedte paa med deres Indtægt at betale almindelige Udgifter, end de hidtil har været — jeg vil ikke sige under Krigen, men hvis man tror at kunne